

N:o 75.

Af herr **J. G. Pettersson** i Södertelje, om tullbehandlingen af »säckar, tydligen brukade och slitna» m. m.

Redan vid två föregående riksdagar hafva motioner väckts om: att rubriken »säckar tydligen brukade och slitna — fria» måtte utgå ur tulltaxan, och att dylika säckar må underkastas samma tullsats, som gäller för nya, samt

att § 9 moment 2 af de vid gällande tulltaxa fogade »underrättelser om hvad vid taxans tillämpning iakttagas bör», i hvilken §, under iakttagande af vissa der meddelade bestämmelser, medgifves restitution af 10 öre per kilogram af tullmedlen för väfnader, då juteväfnad tillverkad i utlandet användes till emballage vid utförsel sjöledes från stapelstad till utrikes ort, äfvenledes måtte utgå.

Dylika motioner väcktes år 1895 af herrar G. Ekdahl i Första och P. Nilsson i Tönnersa i Andra Kammaren samt 1899 af herrar G. F. Östberg och G. A. Ekdahl i Första samt J. E. Behmer i Andra Kammaren.

Ingen af dessa motioner lyckades emellertid vinna gehör vare sig hos bevillningsutskottets eller Riksdagens majoritet.

De grunder, på hvilka 1895 års motioner blefvo af bevillningsutskottet afstyrkta, tillbakavisades redan af motionärerna 1899. Jag rekapitulerar dem i korthet jemte vederläggningen af dem.

Utskottet förklarade sig afstyrka motionerna därför:

1. att då uppgifterna öfver tillväxten af importen af begagnade säckar blott sträckte sig öfver två år, man ej kunde draga några verkliga slutsatser deraf, ty det kunde hända, att den ju blott varit tillfällig;

2. att importsiffrorna icke vore tillförlitliga, då bland de i dem angifna säckarne äfven kunde ingå sådana, som voro returneradt emballage;

3. att de sanitära vådorna icke borde kunna vara så stora — ett antagande för hvilket emellertid ej en skymt af bevis förebragtes;

4. att det vore ett faktum, att tullen skulle bli till men för en annan inhemsk industri, superfosfattillverkningen.

Dessa invändningar gälde begäran om borttagande af tullfriheten för gamla säckar, i fråga om hvilken motionärerna påpekat dels den stigande importen af dylika säckar af ett omfång, som icke varit afsedt med det i 1888 års tulltaxa för dem beviljade undantaget, dels den sanitära vådan af en okontrollerad införsel af dylika smutsiga säckar från ofta med smittosamma sjukdomar behäftade länder och hamnar.

Utskottets invändningar bemöttes af motionärerna 1899 i dessa punkter på följande sätt:

»Nu ha emellertid skäl kommit till, som än ytterligare göra de mot motionen anförda invändningarna fullständigt ohållbara. Derjemte ha också nya skäl, än starkare än de 1895 befintliga, framträdt, som göra det till rent af ett lifsvilkor för juteindustriens bestånd här i landet, att såväl tullfriheten för begagnade säckar som tullrestitutionen för emballage till utrikes ort upphäfves.

Jag tillåter mig här att till en början anförda de skäl, som nu finnas till vederläggning af de 1895 mot motionen i utskottsmotiveringen likasom under debatten i Första Kammaren gjorda invändningarna.

Dessa äro: mot

Första skälet: att statistiska siffror öfver importen af begagnade säckar nu finnas icke endast för två år utan för sex, och de tala alla samma språk som de 1895 anförda, hvilkas bevisningskraft då af utskottet betvivlades.

Införselvärdet af brukade säckar har utgjort:

1892	120,963 kronor,
1893	263,642 »
1894	134,910 »
1895	174,589 »
1896	231,119 »
1897	199,627 » .

Uppgifterna för 1898 föreligga ej än i samladt skick, och kunna ej af mig annat än approximativt föreläggas utskottet.

Rödan nu kan dock genom uppgifter från tullkamrarna i Stockholm, Kalmar, Limhamn, Lomma, Malmö, Gefle, Norrköping, Helsingborg, Halmstad och Göteborg, som gifva ett importresultat af 226,082 kronor 35 öre, bevisas, det importen under 1898 var större än 1897; och all sannolikhet förefinnes för att den var större än något föregående år.

Huru den kommer att gestalta sig innevarande år, derom får man en föreställning, då man hör, att en enda fabrik blott, Helsingborgs superfosfatfabrik, med Cohn i Hamburg afslutat kontrakt om en leverans af 1,000,000 begagnade utländska säckar, d. v. s. att efter ett bestämdt pris af 30 öre per säck importvärdet för 1899 endast genom denna beställning kommer att uppgå till 300,000 kronor, således öfverstiga importen under något föregående år.

Detta torde vara siffror, som, värtaligare än ord kunna göra det, vederlägga misstankarne, att stegringen i import af begagnade säckar från 1892 till 1893 endast var tillfällig.

Andra skälet: att de begagnade säckar, som införas, äro i handelsändamål införda säckar och alltså icke returemballage. Hur säckar skulle kunna i retur återkomma till Sverige är ock svårt att förstå, när ytterst få, ja, man skulle väl kunna säga inga svenska produkter exporteras emballerade i säckar. De enda svenska varor, som exporteras i säckar och i fråga om hvilka en reimport af dylika skulle kunna komma i fråga, äro finare bly och sillguano, hvilken export numera i det närmaste upphört, samt hafre.

Men hafreexportörerna reimportera ej, efter hvad de största exporthusen förklarar, säckar i någon nämnvärd kvantitet.

Tredje skälet: att det var framfördt utan att några bevis därför anförts. På hur lösa grunder det antagande det innebar var fotadt, bevisas bäst af den mikroskopiska undersökning, hvars resultat här nedan anföras och som ådagalägga, i hur hög grad befogade farhågorna voro för att de gamla säckarna skulle kunna medföra eller vara lämpliga för utveckling af smittämnen, helt naturligt för resten, då ju dessa säckar i allmänhet komma från Indiens och Sydamerikas så ofta af epidemier hemsökta hamnar.

Från Svenska Juteväfveriaktiebolaget i Södertelje inlemnades på nyåret till handelskemisten, ingenjör Landin, fyra begagnade utländska säckar för mikroskopisk undersökning, hvilket resulterade på sätt, som af nedanstående intyg framgår.

Afskrift.

Från Svenska Juteväfveriaktiebolaget i Södertelje hafva inlemnats fyra stycken säckar, märkta:

N:o 1. »Grossby Roller Milling Company Grossby's A. A. A. Patent Process Topska Kan U. S. A. Bemis Bro Bag C:o St. Louis U. S. A. For Drawback 319.»

N:o 2. »For Drawback Washburn Grossby C:o 280 Lbs Washburns n:o 1 Minneapolis Minn. U. S. A. 253 T. B. D. 253.»

N:o 3. »For Drawback Columbia Mill C:o 280 Lbs Columbia Roller Process Patent Minneapolis Minn. U. S. A.»

N:o 4. »John Ure Son 280 Regent First Minnesota Patent.» och begärdes, att de i säckarna befintliga resterna skulle undersökas med hänsyn till sammansättning, särskildt i afseende på i sanitärt eller hygieniskt hänseende skadliga beståndsdelar.

Vid företagen kemisk och mikroskopisk analys befans det nämnda innehållet utgöras af mjölbeståndsdelar jemte fragment af växtfibrer (från säckarne) samt såväl oorganiska som organiska dam- och smutsartade beståndsdelar. Halten oorganiska ämnen utgjorde 11,93 procent. Dessutom förefans en stor mängd dels döda, dels lefvande individer af mjölöret (*Acarus Siro*). Då säckarnes innehåll bildar en särdeles gynsam jordmån för bakterier, böra de ej utan grundlig desinfektion och sterilisering få användas för förvaring af näringsmedel.

Stockholm den 16 januari 1899.

Kemisk Tekniska Byrån.

John Landin.

Handelskemist i Stockholm.

Anmäln. N:o 28,073.

Analys: N:o 105,528—31.

Rätt afskrifvet intyga:

Gösta Lundberg.

M. Skånberg.

Undersökning af ytterligare ett parti på 400 säckar, af hvilka generalprof uttagits, pågår, och resultatet deraf skall framläggas före frågans behandling. Slutligen ber jag i samband härmed få påpeka, att Sverige är det enda land i Europa, der marknad för dylik handel med begagnade säckar finnes.

Fjerde skälet: att detta skäl har fallit bort, sedan superfosfatindustrien fått den tull af 25 öre per 100 kilo, som mer än väl motväger den blott till bråkdelen af en procent uppgående tillökning i utgifter,

som den kan komma att få vidkännas genom en tullsats på begagnade säckar.

Alla de skäl, som 1895 med mer eller mindre fog kunde anföras mot motionen, äro sålunda vederlagda eller ha fallit bort.

Derjemte ha, som sagdt, tillkommit än mera tungt vägande skäl, än som då kunde anföras för densamma.

Det första och starkaste af dessa, och som framför allt påkallar ett borttagande af bestämmelsen om tullrestitution vid export sjöledes från stapelstad, är den nya konkurrens, som hotar juteindustrien i vårt land icke endast från Tyskland eller England som förr, utan från Indien genom direkt import från Calcutta, en import, som med de himmelsvidt skilda förhållanden på arbetsmarknaden, som finnas här och der, gör hela vår juteindustri till en omöjlighet, om den ej får åtnjuta skydd till alla sina grenar.

Man ser ock, att alla andra nationer, som följa ett skyddsvänligt system, när de skydda sin juteindustri, skydda den icke endast delvis, utan till fullo.

Hur stor siffran därför i fjol var, är ej ännu veterligt, men siffror äro under insamling från de tullplatser, der dylik import eger rum, som skola vara färdiga att framlägga före ärendets behandling. Mot de mörka utsigter för vår juteindustri, jag här uppdragit, skulle kunna anföras, dels att ju resultatet af dess verksamhet hittills ej visat, att fara är för handen, dels att, om den ej kan uthärda konkurrensen med utlandet i fråga om de oskyddade sorterna, den ju kan koncentrera sin tillverkning på de skyddade.

Mot detta senare vill jag svara, att fabrikerna äro anlagda hufvudsakligen med hänsyn till tillverkningen af dessa ännu oskyddade slag, så att de ej kunna basera sin tillverkning på andra slag utan att skaffa sig nya maskiner och sålunda ge till spillo hela det stora kapital, uppgående till millioner, som är nedlagdt i de gamla. Emot det förra vill jag svara med herr Cavallis i början af motionen anförda ord: *Man skall skydda den industri, som finnes, innan det blir för sent.* Det är ej ännu för sent att skydda vår svenska juteindustri, men det kan snart vara det, ja, är det med visshet, om man ej hejdar den börjande asiatiska konkurrensen.

Jutefabrikerna ha hittills i regeln gått bra. För en af dem, den yngsta, är dock redan ställningen sådan, att tal varit om dess nedläggande, och för det andra är 1898 års bokslut, der man börjar få se spåren af den asiatiska konkurrensen, ej känt.

Till de ofvan anförda svårigheterna kommer dessutom ytterligare en. Genom mellanrikslagens upphäfvande är den norska marknaden stängd för jutefabrikerna. De byggdes, då den ännu var gällande, för att tillfredsställa en marknad, som omfattade *hela* den skandinaviska halfön. De ha därför, sedan marknaden begränsats till Sverige ensamt, dubbelt svårt att bära den ytterligare kringskärning af deras afverkning, som dels importen af begagnade säckar, dels den under de senaste åren tillkomna konkurrensen i fråga om trämasse-emballage från Calcutta innebär.

Af allt detta framgår, att skydd för säckar samt upphäfvande af emballagerestitutionen är oundgängligt nödvändigt, om en juteindustri skall kunna fortfara att existera här.»

Bevillningsutskottets utlåtande öfver herrar Östbergs, Ekdahls och Behmers motioner var af följande lydelse:

»På sätt motionärerna anført, blefvo vid 1895 års riksdag väckta motioner med enahanda innehåll som de nu förevarande i enlighet med bevillningsutskottets hemställan af Riksdagen afslagna. De skäl, som af nämnda års bevillningsutskott anfördes för afslag å de då väckta motionerna, så vidt de afsågo tull å begagnade säckar, och hvilka skäl af herr Behmer i hans motion nu omförmäls, synas utskottet fortfarande ega full giltighet. Visserligen utvisa de af herr Behmer nu åberopade statistiska uppgifterna angående införseln af begagnade säckar, att denna införsel under åren 1896 och 1897 något öfverstigit införseln under de näst föregående två åren; men dels kan det icke med fog påstås, att de statistiska uppgifterna utvisa en afgjord och väsentlig stegring af införseln utaf begagnade säckar, dels får härvid icke förglömmas, att en stor del af de gamla säckar, som införas, är returnerad emballage. Så t. ex. exporteras från Sverige träkol, ekbark, trådrullar, gödningsämnen, cement och till och med i uppgifvet fall buteljer, inpackade i säckar, hvilka returneras. Hvad beträffar de vådor i sanitärt afseende, som förmenas kunna uppstå af ifrågavarande införsel, kan väl icke bestridas, att möjlighet för öfverförande af smitta genom införseln af begagnade säckar kan i detta likasom i åtskilliga andra fall föreligga; men förebyggandet af en dylik fara synes utskottet icke kunna vinnas derigenom, att varan åsättes tull. Hvad slutligen beträffar det af herr Behmer till stöd för ifrågavarande yrkande anförda skälet, att numera, efter det superfosfatfabrikationen erhållit skydd, denna tillverkning väl kunde tåla vid den förhöjning i sina omkostnader, som blefve en följd af tull på begagnade säckar, vill utskottet erinra, att andra

konstgjorda gödningsämnen äro tullfria och att det sålunda är af vigt för tillverkningen af dessa, att omkostnaderna därför hållas vid lägsta möjliga belopp. Såsom ytterligare skäl för bibehållande af nu gällande tullfrihet å begagnade säckar vill utskottet anföra, att tull å denna vara helt visst skulle åstadkomma en höjning i priset på flera handelsvaror, som emballeras i säckar och ofta äro af ganska lågt värde. Den tullsats, som, i händelse motionerna bifölles, komme att gälla för brukade och slitna säckar, måste äfven anses synnerligen hög, i det att värdet å sådana säckar icke torde öfverstiga 25 öre stycket, i följd hvaraf tullsatsen, under antagande att hvarje säck väger 1 kilogram, skulle utgöra omkring 50 procent af varuvärdet och, om säckarna väga $1\frac{1}{2}$ kilogram stycket, uppgå till än högre procent. Slutligen må det icke heller lemnas oanmärkt, att bifall till motionärernas förslag i fråga om tullen å begagnade säckar skulle medföra, att vid reimport af dylika antingen tull måste erläggas eller ock, för undvikande häraf, bevisning om deras egenskap af returgoods förebringas, något som naturligtvis skulle medföra tidsförlust och besvär.

Utskottet hemställer fördenskull,

5:o) att ifrågavarande motioner, så vidt de afse tulltaxans bestämmelser rörande artikeln säckar, icke måtte af Riksdagen bifallas.

I de nyss omförmälda, af herrar Östberg och Ekdahl samt af herr Behmer väckta motionerna har, såsom ofvan nämnts, jemväl framstälts förslag om upphäfvande af § 9 mom. 2 tulltaxeunderrättelserna, hvilket lagrum är af följande lydelse:

»Då juteväfnad, tillverkad i utlandet, användes till emballage vid utförsel sjöledes från stapelstad till utrikes ort, må för hvarje kilogram af väfnaden restitutionsvis af tullmedlen beviljas 10 öre under iakttagande af de under punkten 1 upptagna bestämmelser; skolandet dock den försäkran om varans ursprung, som det enligt punkten 1 b) åligger tillverkare att vidfoga angifningsinlagan, i det fall, hvarom här är fråga, afgifvas af tillverkaren af den vara, för hvars emballerande juteväfnaden blifvit använd, samt innehålla, att emballaget utgöres af utländsk juteväfnad, för hvilken full införselstull blifvit erlagd, äfvensom uppgift om emballagets vigt, vederbörande tullmyndighet å exportorten förbehållet att, om anledning dertill förekommer, genom störning och profvägning utröna emballagets vigt. I de sålunda meddelade föreskrifterna må dock generaltullstyrelsen lemna de lättnader, som, utan åsidosättande af nödig kontroll, kunna medgifvas.»

Den lättnad i varuomsättningen, som genom ifrågavarande stadgande åstadkommits, är enligt utskottets åsigt till icke obetydligt gagn, och ett upphäfvande af nämnda stadgande skulle särskildt vålla svårighet för trämassetillverkningen, hvilken näring dock är af den betydelse, att ett hämmande af dess utveckling bör så vidt möjligt undvikas. På grund häraf och med åberopande i tillämpliga delar jemväl af de skäl, som blifvit anförda till stöd för utskottets afstyrkande af motionärernas förslag om upphäfvande af nu gällande tullfrihet för brukade och slitna säckar, hemställer utskottet,

6:o) att herrar Östbergs och Ekdahls samt herr Behmers ifrågavarande motioner, i hvad de afse upphäfvande af gällande bestämmelser om tullrestitution för juteväfvad, som vid varuutförsel användes till emballage, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 februari 1899.

På bevillningsutskottets vägnar:

Werner G. von Schwerin.»

Redan under den debatt, som angående motionen förekom i Första Kammaren påpekades, att utskottets motivering lemnade mycket öfrigt att önska i fråga om beviskraft, och det var ju äfven så nära, att motionen återförvisats till förnyad behandling, att det endast var med den förseglade sedelns hjälp, som förslaget härom föll. Sedan har från sakkunnigt håll ytterligare framlagts ett fullständigt och som det synes ovedersägligt material mot den af utskottet anförda motiveringen. Jag anhåller att här få lemna en kortfattad öfersigt af dessa, mot utskottets skäl till afstyrkande befintliga motskäl.

Utskottet säger först, att de skäl, som 1895 års utskott anført för afslag, ännu 1899 egde full giltighet.

Hur dermed förhåller sig, har jag redan i det föregående påvisat.

På samma sätt, som dervid är uppvisadt, förhåller det sig med hållbarheten af utskottets nya skäl till afstyrkande.

Utskottet säger, att införseln af begagnade säckar under 1896 och 1897 visserligen *något* öfverstigit införseln under de näst föregående åren, men dels kunde det icke med fog påstås, att de statistiska uppgifterna utvisade en afgjord och väsentlig stegring af införseln af begagnade säckar, dels vore en stor del af de införda säckarna returneradt emballage.

Härvid är emellertid att märka, att införseln steg från 1894 och 1895, då den var 134,910 och 174,589 kronor, till 231,119 kronor under 1896 och 199,627 under 1897 eller från 309,499 kronor under båda åren 1894 och 1895 till 430,746 kronor under båda åren 1896 och 1897, d. v. s. med ungefär 40 procent.

Denna stegring kallar utskottet »någon» stegring.

Äfven om man blott fäster sig vid sjelfva siffrorna, blir detta epitet besynnerligt. Men nu kommer en annan sak till. Deklareringen af begagnade säckar sker så, att man af de lemnade uppgifterna om de införda partiernas värde alls icke kan draga någon säker slutsats beträffande antalet införda säckar. Med den ökade utsträckning, trafiken med gamla säckar på vårt land tagit, har priset på dem sjunkit så, att samma summa i pris 1897 med visshet motsvarar ett betydligt större antal säckar, än den skulle ha gjort 1895. Att importörerna icke äro angelägna om, att allmänheten skall få klart besked om det verkliga antal gamla säckar, som införas, samt att deklarereringen göres utan enhet och plan, det visa de högst vexlande prisuppgifterna.

Sålunda värderas exempelvis enligt uppgift från Helsinborgs tullkammare öfver gamla och brukade tomsäckar, dit införda år 1900 till samma bolag:

Under inkomst-n:o	677	18,000	kg.	till	6,000	kr:s	värde
»	»	»	690	13,000	»	»	3,400
»	»	»	792	27,000	»	»	6,000
»	»	»	899	15,000	»	»	3,000
»	»	»	2,536	16,000	»	»	800

Medan den första uppgiften motsvarar 30 öre pr kg., motsvarar den sista posten endast *5 öre riksmünt pr kilogram jutesäckar* eller *en femtedel* af hvad *råjuten* kostar.

Skall man af tulldeklareringen få ett verkligt begrepp om antalet af de gamla säckar, som införas, måste sålunda uppenbarligen denna deklarerering ändras derhän, att den upptager både värde, antal och vikt hos säckarna.

Sedan följer påståendet, att en stor del gamla säckar, som införas, äro returnerad emballage. Bevis för detta påstående saknas. Hvilka äro väl nemligen de industrier, som returnera gamla säckar, och i hvilket omfång sker detta, om det göres? Härom lemnas ingen tillfredsställande upplysning.

Från Sverige exporteras, säger utskottet, i säckar träkol, ekbark, trådrullar, gödningsämnen, cement och buteljer.

Härtill är att anmärka:

Träkol skeppas i öppna prämar och icke i säckar. Hela exporten deraf från Sverige framgår af följande tabell:

Export af träkol

1898:

Till Danmark	60,656 hl.	30,328 kr.
» Tyska riket	410 »	205 »
» Storbrittanien	39,795 »	19,898 »
	<hr/>	<hr/>
	100,861 hl.	50,431 kr.

1899:

Till Danmark	50,392 hl.	25,196 kr.
» Tyska riket	11 »	6 »
» Storbrittanien	19,914 »	9,957 »
» Ryssland	36 »	18 »
	<hr/>	<hr/>
	70,353 hl.	35,177 kr.

Ekbark exporteras till Finland och Danmark öppen på mindre fartyg, endast till England i säckar. Hela exporten af varan utgjorde

1898:

Till Finland	51,534 hl.	51,534 kr.
» Danmark	90,915 »	90,915 »
» Tyska riket	627 »	627 »
» Storbrittanien	13,809 »	13,809 »
	<hr/>	<hr/>
	156,885 hl.	156,885 kr.

1899:

Till Finland	90,858 hl.	90,858 kr.
» Danmark	83,615 »	83,615 »
» Tyska riket	2,258 »	2,258 »
» Storbrittanien	6,185 »	6,185 »
	<u>182,916 hl.</u>	<u>182,916 kr.</u>

Om export af trådrullar skulle förekomma, måste den vara så liten, att den icke anses värd att upptagas i kommerskollegii rapport, ty hvarken trådrullar eller bobiner förekomma deri.

Cement för export förpackas endast i tunnor.

Den ekonomiska betydelsen af gamla säckar för export är, hvad glasbruken beträffar, mycket underordnad. Export i säckar af deras produkter förekommer nemligen, som naturligt är på grund af varornas beskaffenhet, endast i fråga om varor af mycket grof kvalitet.

Hvilken betydelse exporten af gödningsämnen kan ha för den svenska industrien, visas återigen af följande tabell, som klargör, dels hur ringa de mängder äro af gödningsämnen, som exporteras från Sverige, dels hur ofantligt stora mängder, som hit införas eller som åtgå inom landet af den inhemska tillverkningen.

Export af gödningsämnen från Sverige

1898:

Superfosfat	4,667 kr.
Andra slag (sillguano m. m.)	56,888 »
	<u>61,555 kr.</u>

1899:

Superfosfat	880 kr.
Andra slag	11,989 »
	<u>12,869 kr.</u>

Import af gödningsämnen till Sverige

år 1898:

år 1899:

Benmjöl	14,408,337 kg.	10,843,807 kg.
Råa fosfater	25,702,889 »	28,607,940 »
Superfosfat	36,683,108 »	22,829,190 »
Stassfurt- och Kalisalt	53,260,946 »	43,859,275 »
Tomasfosfat	36,149,459 »	31,568,810 »
Andra slag (guano)	1,235,382 »	1,856,535 »
Chilesalpeter	15,130,121 »	14,694,648 »
Svafvelsyrad ammoniak	81,149 »	181,047 »
	<u>182,651,391 kg.</u>	<u>154,441,252 kg.</u>

Gödningsämnen, tillverkade i Sverige

	år 1898:	år 1899:
Svafvelsyrad ammoniak	888,603 kg.	894,810 kg.
Benmjöl	5,085,488 »	5,484,889 »
Sillguano	1,524,102 »	297,500 »
Superfosfat	68,260,000 »	54,425,000 »
Tomasfosfat.....	15,769,840 »	14,079,200 »
	<hr/> 91,528,043 kg.	<hr/> 75,281,399 kg.

Dessa siffror torde bättre än ord belysa exportens ringa betydelse för dessa varor.

Då nu dessutom till förpackning af tomasfosfat vid de svenska fabrikerna gamla säckar ej användas, utan nya sådana tagas hos de svenska jutefabrikerna, så motsvarar antalet af de med gödningsämnen från utlandet inkommande säckar, hvilka sedermera billigt kunna uppköpas här i landet, icke blott många gånger det behof af förpackning, som för de inom Sverige befintliga gödningsfabrikerna kan komma i fråga, utan lemna ett öfverskott, tillräckligt äfven till förpackning af sådana handelsvaror, hvilka utskottet icke närmare namngaf, utan blott antydde.

Talet om de sanitära vådorna af importen af gamla säckar besvarar utskottet endast med, att tullen väl icke aflägsnar dessa vådor. Detta är dock just hvad afsigten med den är. Man afser nemligen med tullen icke blott att försvåra, utan att förhindra importen af de gamla smutsiga och bakterieinficerade säckarne. Men upphör importen, då aflägsnas ju också de sanitära vådorna.

Utskottets försvar för de gamla säckarna utmynnar till sist i det skäl, som synes vara det egentliga kardinalskälet. Det vill tillförsäkra superfosfatindustrien fördelen af ett billigt emballage.

Här gäller dock att väga ej industri mot industri, utan verkan mot verkan. Hålles dörren öppen för de gamla säckarna, säges detta vara liktydigt med juteindustriens död. Stänges den, blir verkan för visso icke denna för superfosfatindustrien. Redan detta gör en betydlig skilnad. Det gäller ej att väga, om man vill skydda den ena industrien eller den andra, utan det gäller, om man vill vägra juteindustrien det skydd, utan hvilket den icke kan lefva, för att undgå möjligheten att i obetydlig mån minska superfosfatbolagens utdelningar.

Att denna senare industri kan bära en obetydlig förhöjning af sina emballagekostnader, torde framgå af följande öfversigt öfver dithörande fabrikers utdelning.

Af dessa fabriker utdelade under åren 1896 och 1897 Stockholms Superfosfatfabriksaktiebolag hvar år 5 samt Skånska Superfosfat- och Svafvelsyrefabriksaktiebolag i Helsingborg hvardera året 7 procent. Under de tre åren 1898, 1899 och 1900 utdelade det förra bolaget för hvar år 6 procent och det senare bolaget under åren 1898, 1899 och 1900 respektive 8 procent, 10 procent och 20 procent.

För öfrigt skulle den begärda tullen på de gamla säckarne alls icke blifva så dryg, som utskottet synts föreställa sig. De säckar, superfosfatfabrikerna behöfva, väga levererade från de svenska jutefabrikerna endast mellan 400 och 700 gram. Väga de gamla säckar, de använda, ett å ett och ett halft kilo, kommer detta sig deraf, att de dels äro större, än de behöfva vara, och vid förpackning måste vikas in, dels derpå, att all den smuts, de innehålla, i högst väsentlig grad ökar deras vikt.

Att säckarna äro tunga, är visserligen till fördel för superfosfatfabrikerna, derför att de sälja sin vara brutto för netto. Det blir jordbrukarne bland deras afnämare, som få betala vigtskilnaden i smuts, liksom den utgjordes af levererad vara. Men att skydda en dylik fabrikanternas fördel på bekostnad af en annan industri, är väl knappast Riksdagens uppgift vid näringarnas tillgodoseende, något, som ock framhållits i en från sakkunnigt håll i frågan utarbetad skrift.

Utskottet anför till slut, att svårigheter och tidsförlust skulle uppstå vid återinförsel af s. k. returemballage. Detta är redan förut delvis bemött dermed, att nästan intet returemballage förekommer. Skulle emellertid sådant ifrågakomma, så äro svårigheterna vid dess återinförsel ej afsevärda. Tullkamrarne gå i dylikt fall så långt tillmötes, att de på en skriftlig och af tvenne personer bestyrkt ansökan tillåta tullfritt återinförande af emballage, som förut användts vid utskeppning af inhemska varor.

Sådana äro de skäl, utskottet förebragt för bibehållandet af tullfriheten för gamla säckar.

Jag öfvergår nu till de skäl, som anförts för bevarandet af tullrestitutionen på trämasseemballage.

Det gäller härvid först att tillse, om kulikonkurrensen från Indien verkligen är sådan, att jutefabrikernas bestånd är omöjliggjordt, om den fortsättes, sedan att undersöka, om bibehållandet af tullrestitutionen på trämasseemballage är en nödvändighet för trämassefabrikerna.

Hvilka de arbetsförhållanden äro i Indien, som göra, att den indiska industrien alltid måste gå med seger ur striden med en icke på effektivt sätt tullskyddad europeisk industri, har redan utförligt upp-

visats i de rapporter från medlemmar af britiska parlamentet sir John Leng, som återgifvits i herr Behmers motion af 1899.

Jag behöfver därför här endast i fråga om dem erinra om, att den indiska industrien, tack vare den roll kulierna i Indien spela som arbetare, kan erhålla arbetskraft för ungefär sjettedelen af den lön, som i Europa måste krävas af en arbetare, för att han skall kunna föra en människovärdig tillvaro. Detta förhållande har ock visat sina verkningar deri, att från den indiska juteindustriens sida redan uppstått en konkurrens, hvilken våra lagstiftare, när de i samband med 1888 års tulltaxa beviljade tullrestitution för emballageväf, aldrig kunde förutse eller ana.

Huru den indiska juteindustrien utvecklats under de knappa trettio år den existerat, synes bäst af följande tabellariska öfversigt:

under affärsåret 1872	funnos i Indien	1,815	väfstolar
1878	»	4,357	»
1880	»	5,112	»
1886	»	7,823	»
1892	»	8,218	»
1894	»	9,330	»
1897	»	13,465	»

Numera finnas i Indien 35 jutespinnerier och väfverier med ett sammanlagdt antal af 15,242 väfstolar och 515,264 spindlar, och i hvilka äro sysselsatta 110,462 arbetare.

Betydelsen vid export af den indiska konkurrensen framgår af följande siffror:

1896:	219,886,264	säck.	84,991,700	yds juteväfn.	o.	2,824,650	kg. div. jutev.
1897:	382,612,815	»	213,911,651	»	»	5,171,000	» » »
1898:	374,062,017	»	243,795,460	»	»	6,297,750	» » »
1899:	366,619,462	»	283,831,230	»	»	6,708,350	» » »
1900:	441,444,948	»	329,138,301	»	»	4,212,800	» » »

Dessa enorma, från år till år stigande kvantiteter jutevaror hafva hufvudsakligen fått afnämare i Förenta Staterna, Syd-Amerika, Australien och för öfrigt i sådana länder, der intet tullskydd eller ett otillräckligt sådant finnes. *Till de senare hör Sverige*, i hvars tullstadga angående juteväfnader och säckar finnas luckor, genom hvilka den indiska konkurrensvaran obehindradt kan inströmma.

Till Sverige infördes under 1900 och första månaderna af 1901 enligt uppgifter från tullkammarna 5,500,000 yards väfnader, motsvarande 1,037,402 kg. Någon marknad i andra europeiska länder, såsom Tyskland, Frankrike, Italien, Österrike, Ryssland etc., hafva dessa indiska

fabrikater deremot icke kunnat eröfra sig, då dessa länder äro beskyddade af sådana tullar, som hittills förhindrat de indiska ansträngningarne att intränga på deras område, och hvilka säkerligen skulle höjas i den mån det kräfvdes för uteslutande af den indiska konkurrensen.

I Tyskland gör sig för närvarande en begäran efter högre tullskydd för juteartiklar gällande just med anledning af de indiska fabrikerernas bemödande för att vinna den tyska marknaden. Ja, äfven den engelska och skottska, högt utvecklade juteindustrien, den äldsta i Europa, hvilken förr försåg hela världen med dess behof af jutefabrikater, har ju steg för steg blifvit tillbakaträngd af Calcuttafabrikerna med deras billigare tillverkningar, och står, då den icke åtnjuter tullskydd, hotad i sitt eget hemland.

Hvad den indiska kulikonkurrensen betydtt för våra svenska jutefabriker synes bäst af den bekymmersamma ställning, i hvilken de numera befinna sig.

Derom meddelas i en från dessa fabriker sjelfva genom en deras förtroendeman lemnad redogörelse följande:

»Under de första åren, innan konkurrensen från Indien var kännbar i Europa, gingo våra svenska jutefabriker framåt. De kunde då utveckla sina anläggningar och lemna skälig utdelning på det i dem insatta kapitalet. Förhållandena ha sedan dess gestaltat sig annorlunda. Nu lemna trots all upptänklig sparsamhet icke blott samtliga våra svenska jutefabriker ingen utdelning. Man har der till, för att hålla dem uppe och ge sysselsättning åt de arbetare, som der ha sitt bröd, varit tvungen till betydande tillskott. Ställningen är sådan, att man, om icke det skydd, som är nödvändigt, lemnas, står inför den tvingande nödvändigheten att stänga fabrikerna, slopa det dyrbara maskineriet och afskeda arbetarskarorna.»

Ur samma redogörelse tillåter jag mig äfven meddela följande upplysningar angående den svenska juteindustriens uppkomst, betydelse och arbetsvilkor.

»Under åren 1889 och 1890 uppstodo följande juteetablissemang i Skandinavien:

Svenska Juteväfveri-Aktiebolaget, Södertelge;

Jonsereds Fabriker Aktiebolag, Göteborg;

Skandinaviska Jute-Spinneri- & Väfveri-Akt.-Bol., Oskarström;

Skånska Jutefabriks-Aktiebolaget, Helsingborg;

Christiania Seildugsfabrik, Christiania;

och innehafva dessa fabriker för närvarande ett sammanlagdt antal af

13,200 spindlar och 805 väfstolar samt representera ett anläggningsskapital af c:a 10,000,000 kr., rörelsekapital inberäknadt.

Den betydelse för landet, denna unga industri redan vunnit, framgår af följande siffror:

Vid fabrikerna äro sysselsatta c:a 3,000 manliga och kvinnliga arbetare, hvilka med sina familjeanhöriga uppgå till ett antal af c:a 7,500 personer.

I aflöningar utbetalas hos fabrikerna årligen c:a 1,800,000 kr. Dock, icke allenast till den vid fabrikerna fast anställda arbetarkåren lemna juteindustrien i landet lönande sysselsättning, utan äfven ett stort antal utomstående, i synnerhet familjemödrar, beredas tillfälle att genom handsömnd i hemmen skaffa sig en välbehöflig inkomst. Af stor betydelse för inhemska jernvägar, rederibolag, speditiofsfirmor m. fl. är äfven hemlandets juteindustri, då dess årliga produktioner, hvilka skola forslas öfver hela riket, samt transport af råvara, kol etc., motsvara in alles c:a 35,000,000 kg. Såsom stora förbrukare af fabriktionsmaterialier, potatismjöl, olja o. d., bilda de för öfrigt en värdig länk i den svenska handels- och industriverlden. Hvad slutligen de enskilda fabrikerna betyda för de samhällen, hvori de äro belägna, belyses tillräckligt af det uppsving, befolkningstillväxten i dessa tagit efter juteindustriens tillkomst.

Jutefabrikationen är med hänsyn till Corchorusfibers säregna egenskaper af mycket komplicerad art. Den behöfver för de ofantligt många manipulationer, som kräfas för fiberns förarbetande till garner, väfnader etc., en vidlyftig och dyrbar maskinel inrättning, för hvars skötande en stor arbetspersonal är af nöden. Det är af dessa och flera andra tekniska förhållanden således icke möjligt att drifva en juteindustri under en viss skala, hvarför också de inländska jutefabrikerna hvar för sig representera en anläggning, tillhörande de största i Sverige. I sin moderna stil, med de ljusa, höga arbetssalarna, de väldiga kraftstationerna för drifvandet af de tusentals spindlarna, väfstolarna och andra maskiner och med sina flitiga händer förete de en imponant anblick. För understöd vid sjukdoms- och dödsfall finnas egna och förmanliga sjuk- och begravningskassor.

Vid juteindustriens början funnos i Sverige inga med denna fabriktionsgren förtrogna arbetare, hvarför fabrikerna hade att sjelfva upplära och utbilda sådana, hvilket också lyckades ovanligt bra och fort. Den stegrade produktionen från år till år vittnar bäst härom. Så tillverkades

År	Garn.		Väfnader.		Öfriga fabrikat.
1890	1,402,000 kg.	5,097,000	mtr = 1,822,000	kg.	27,000 kg.
1891	2,840,000 »	9,573,000	» = 3,290,000	»	38,000 »
1892	4,246,000 »	11,975,000	» = 3,790,000	»	36,000 »
1893	4,930,000 »	13,631,000	» = 4,250,000	»	35,000 »
1894	4,455,000 »	13,663,000	» = 4,099,000	»	69,000 »
1895	5,384,000 »	13,972,000	» = 4,479,000	»	107,000 »
1896	5,368,000 »	14,388,000	» = 4,453,000	»	207,000 »
1897	5,243,000 »	14,046,000	» = 4,566,000	»	245,000 »
1898	5,814,000 »	14,953,000	» = 5,000,000	»	294,000 »
1899	5,223,000 »	13,666,000	» = 4,378,000	»	380,000 »
1900	6,363,000 »	16,078,000	» = 5,056,000	»	556,000 »

Dessa kvantiteter motsvarade till fullo behovet i de båda skandinaviska rikena, men kunde dess värre allaredan i början af den inländska industriens utveckling ej fullständigt afsättas. Juteindustrien har nemligen fått ett skydd, som endast skenbart och delvis är effektivt. Detta på grund deraf att en stor del inländska trämassefabrikanter begagnade sig af tulltaxans undantagsbestämmelse för juteväfnader och importerade sådana i stora mängder från Indien, mot hvars konkurrens en täflan af europeiska fabriker, som förut visadt, är omöjlig. Ett förhållande, som ytterligare försvårar den så otillräckligt skyddade svenska juteindustriens ställning gent emot den indiska, äro frakterna för färdiga jutefabriker. En ton = 1,016 kg. juteväfnader i pressade balar kostar i frakt från Calcutta via London till Stockholm, Gefle eller Sundsvall i ett för allt 40 kronor, hvaremot de svenska fabrikerne för samma kvantitet hafva att betala öfver hufvud inom Sverige en lika hög och ännu högre frakt. Exempelvis må nämnas, att frakten från Göteborg till Gefle med jernväg utgör 45 kronor och från Södertelje sjöledes till norrbottniska hamnar 35 kronor, resp. efter 1 oktober till och med 65 kronor.

Vi se således, att de indiska jutefabrikerne äfven vid transporten af sina alster till Europa framför oss hafva stora fördelar. Orsaken äfven till dessa förhållanden är det billiga kuliarbetet, som intränger på de sjöfarandes område och här, på samma sätt som den indiske arbetaren i juteindustrien, underbjuder den europeiske arbetaren. Stora lastångare och segelfartyg, rymmande 25 å 30,000 jutebalar och utslutande insatta för jutetraden mellan Indien och de större europeiska hamnarna, föra en besättning, hvilken med undantag af befälet endast består af indiska kulis.»

Förhållandet mellan de indiska och de svenska arbetarnes aflöningar framgår af följande

*Jemförelse mellan arbetspriserna pr vecka.
i Calcutta. i Sverige.*

Fabriksafdelningar.

	Rup.	annas.	Kr.		Kr.
För jutebråkning & sortering.	3	—	3: 18	manlig arbetare.	21: 50 manl. arb.
Vid cardmaskin	1	14	1: 99	»	9: 60 qvinnl. »
» förspinnmaskin	1	12	1: 86	»	9: 70 » »
» finspindlarne	2	6	2: 57	»	11: 15 » »
» mangel- & Calandermskn.	2	8	2: 64	»	21: 10 manl. »
Appreturarbetare	1	15	2: 02	»	17: 90 » »
Vid packpressmaskin	2	10	2: 79	»	16: 15 » »
Grofärbetare	1	12	1: 86	»	16: — » »
Vid spol- och copsmaskiner	1	15	2: 05	»	10: 80 qvinnl. »
» varpmaskinerna	3	4	3: 48	»	22: 70 manl. »
» väfstolarne	3	5	3: 50	»	15: 50 qvinnl. »
» rullsömsmaskinerna	1	9	1: 65	qvinnlig arbetare.	11: 95 » »

Om de svenska jutefabrikerna genom bristande skydd mot den indiska kutikonkurrensen måste nedläggas, innebär detta en direkt kapitalförlust af millioner, men det innebär också, att tusentals arbetare blifva arbetslösa.

Det återstår att undersöka, om tullrestitutionen för omslagsväf är nödvändig för trämassfabrikerna.

För de mera betydande bland dessa bolag har utdelningen under de senare åren stält sig på följande sätt:

Billeruds A.-B. under åren 1896, 1897, 1898, 1899 och 1900 respektive $37\frac{1}{2}\%$, 40% , 40% , 20% , 25% .

Stjerns A.-B. Under åren 1896, 1897, 1898, 1899 och 1900 respektive 16% , 14% , $9\frac{1}{2}\%$, 16% , 15% .

Storviks Sulfitt A.-B. under åren 1896—1900 15 procent årligen.

Stora Kopparbergs Bergslags A.-B. under åren 1896, 1897, 1898, 1899 och 1900 respektive 9% , 10% , 12% , 14% , 14% .

Genom det nu sagda torde vara bevisadt:

att de skäl, som förut anförts till afstyrkande af de motioner, som redan väckts angående förändringar af de stadganden i tulltaxan, som röra juteindustrien, icke hålla streck,

att den ur flere synpunkter betydelsefulla juteindustrien, för att icke gå under, nödvändigt behöfver det fullständigande af det skydd lagstiftarne 1888 ville skänka den, hvilket nu för tredje gången för dess räkning begäres, ett skydd hvars afsaknad försätter den i en *missgynnad undantagsställning* till öfriga industrier i vårt land; samt

att de industrier, till hvilkas fördel man hittills afslagit hvarje begäran i detta syfte, superfosfat och trämasseindustrierna, åter aldeles icke för att lefva och blomstra ha af nöden den *gynnade undantagsställning*, hvars bibehållande synes vara det enda sakliga skäl, som kan uppletas för afstyrkande af så väl de 1895 som de 1899 väckta motionerna i frågan.

På dessa nu närmare utvecklade skäl, och då ett bibehållande af sakernas nuvarande tillstånd hvarken kan vara förenligt med rättvisa eller billighet, tillåter jag mig alltså, att, med vördsam begäran om motionens remitterande till bevillningsutskottet, hemställa,

att rubriken »säckar tydligen brukade och slitna — fria» måtte utgå ur tulltaxan, och att dylika säckar må underkastas samma tullsats, som gäller för nya; samt

att § 9 moment 2 af de vid gällande tulltaxa fogade underrättelser om »hvad vid taxans tillämpning iakttagas bör» äfvenledes måtte utgå.

Stockholm den 27 januari 1902.

Jakob Pettersson.